

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ : 1387/01/17

از کجا باید مشروعیت شهادت ثلاثه را ثابت کنیم؟

در ابتدا ما برای اثبات این امر، از ادله عام استفاده می کنیم و بعد از آن ادله خاص برای تایید این عمومات و اطلاقات استفاده می کنیم.

ادله عام :

دلیل اول: یکی از عموماتی که شهادت ثلاثه را ثابت می کند آیه ولایت می باشد که خدای عالم در قرآن ، حضرت علی علیه السلام را ولی حق معرفی کرده است.

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ (مائده آیه 55)

دلیل دوم: آیه دوم از عمومات آیه مودت است.

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ (شوری 23)

چند نکته در اینجا باید ذکر شود :

نکته اول : هدف همه انبیاء هدایت مردم به طرف الله و خارج کردن مردم از ظلمات بسوی نور است. در این باره قرآن

در مورد حضرت موسی می فرماید: « وَ لَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ » (إبراهیم/

5) ونسبت به نبی مکرم صلی الله علیه وآله وسلم می گوید: « هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ

الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَ إِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ » (الحدید/9) پس انبیاء اولاد و بالذات مردم را از ظلمت شرک و کفر و

عصیان بیرون و داخل در نور الهی می کنند تا به مرحله فادخلی فی عبادی می رسانند .

نکته دوم: انبیاء برای رسالت خودشان مزد و اجر نمی خواستند و علتش این است که عملشان الهی است.

پس در نتیجه از آنجا که کار انبیاء خارج کردن مردم از ظلمات به سوی نور و همچنین اجر و مزدی در برابر رسالت طلب نمی کردند ، روی این دو مبنا است که قرآن ،مثلا در رابطه با حضرت هود می گوید: «**وَ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ**» (شعراء/127)

و نسبت به حضرت نوح در چند جا هست که صراحت دارد که از شما اجری نمی خوام

«**وَ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ**» (شعراء/109)

«**وَ يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالاً إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ**» (هود/29)

و در مورد حضرت صالح: «**وَ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ**» (شعراء/145)

و در مورد حضرت لوط: «**وَ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ**» (شعراء/164)

و در مورد حضرت شعیب: «**وَ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ**» (شعراء/180)

و در یک جای قرآن در رابطه با تمام مرسلین است که می گوید:

«**وَ جَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْراً وَ هُمْ مُهْتَدُونَ**» (یس/21و20)

بنابراین انبیاء از مردم مزدی در برابر رسالت درخواست نمی کردند ولی لحن آیات قرآن در رابطه با رسالت نبی مکرم صلی الله علیه و آله وسلم عوض می شود :

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْراً إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى (شوری/23)

سوال این جاست، آیا نبی مکرم صلی الله علیه وآله وسلم برخلاف سیره دیگر انبیاء، قدم برداشته، یا یک نظری دیگری داشته، یا اینکه نبی مکرم صلی الله علیه و آله و سلم یک سری ویژگیها و خصوصیت‌های نسبت به دیگر انبیاء داشته که دیگر انبیاء نداشته اند و یا اینکه جامعه در آن روزگار یک طوری بوده که این اقتضا را داشت که طلب اجر را موده قربای خود قرارداد و یا اینکه زمان و مکان در این درخواست تاثیر داشته است؟

در رابطه با انبیاء سلف باید گفت، که هر نبی که می آمد ادامه کار انبیای قلبی را انجام میداد ولی در مورد حضرت رسول صلی الله علیه وآله وسلم چون ختم کننده نبوت است که با آمدنش پرونده نبوت بسته شد و شریعتش هم شریعت جاودانه است و تا قیامت هم باید باقی بماند پس نیاز به افرادی هست تا این مسولیت رسالت را به دوش بکشند و در میان قربا کسانی هستند که این شأنیت را دارند که این مسولیت را بدوش بکشند، لذا نبی مکرم صلی الله علیه وآله وسلم اجر رسالت خود را مودت قربا قرار می دهد برای اینکه از همین قربا باید کسانی باشند که همان رسالتی که نبی صلی الله علیه وآله وسلم در طول 23 به دوش می کشید همان را به دوش بکشد و اینکه نبی مکرم صلی الله علیه وآله وسلم اجر رسالت را در مودت قربا قرار داد به خاطر استمرار رسالت خودش بود آن هم در قالب ولی و امام نه نبی،

و خود قرآن به این مساله به طور واضح اشاره کرده: اولی در سوره شوری آیه 23 **قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ** و دومی در سوره سبا آیه 47 **قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ** این اجر برای هدایت خود شماست و برای هدایت شماست، و سومی در سوره فرقان آیه 57 **قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا**

این سه آیه را وقتی کنار هم قرار می‌دهی که در دعای ندبه کنار هم ذکر شده است هدف از رسالت مشخص می‌گردد که همان قطع نشدن ارتباط مردم با خداست، که همان اخراج من الظلمات الی النور است که بعد از من به عهده کسی هست تا این انقطاع بین شما و الله صورت نگیرد. و این اجر را کسی درک می‌کند که می‌خواهد به الله برسد و این اجر را کسی درک می‌کند که از فلسفه رسالت من خبر دارد آن کسی که هدف رسالت من را

میداند، که هدف از اجر رسالت، این فلسفه بوده که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم چون که خاتم است و شریعتش جاودانه، باید بعد از خودش کسانی باشند که تمام خصوصیات و شوؤنی که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم داشته را، دارا باشند و یکی از شوؤن نبوت، صیانت شریعتش می‌باشد.

باید توجه داشته باشید که امر امامت یک امر حدوثی نیست که پیامبر صلی الله علیه وآله وسلم این امر را جعل کرده باشد بلکه این امر امامت بحث وراثت و بحث خلافت است، و در بسیاری از موارد در باره امیرالمومنین علیه السلام هست **هذا اخي ووصيي و وارثي** و در این وارثی یک سری نکاتی خوابیده است پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم در ضمن اینکه پیامبر است امام هم هست، چون بالاترین مرتبه معنوی در انبیاء امامت است که برای بعضی از انبیاء به این درجه رسیدند مانند حضرت ابراهیم علیه السلام که خدا می‌گوید **انی جاعلک للناس اماما** یا نسبت به انبیای بنی اسرائیل هست **وجعلناهم ائمة یهدون بامرنا** امامتی که نبی مکرم صلی الله علیه وآله وسلم برای اهل بیت خود محول می‌کند امر جعلی نیست بلکه یک مرتبه ای از مقامات خودش را اینها وارثند در حقیقت وراثت امامت اند و آیه **بلغ ما انزل الیک من ربک** همان **من کنت مولاه فعلى مولاه** است یعنی هر کسی که این ولایتی را که من دارم این، امر ولایت را به عهده علی علیه السلام محول کردم؛ **من کنت انا ولیه فعلى ولیه** فلذا این امر امامتی که حضرت رسول صلی الله علیه وآله وسلم خودشان دارا بودند را به علی علیه السلام واگذار کردند.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته